

Por: Julio Santos Pena

ONS, O MEU PARAÍSO DE ONTE (III) FÚTBOL NO PATIO

Aquela semana todo transcorreu polos canles normais. Os nenos foron perdendo aquel medo que lles saía polos ollos o primeiro día. Eu esforceime ó máximo en facerlle a escola atractiva e, a verdade é que tampouco me foi moi difícil. Os, máis ou menos, trinta cativos que formaban o grupo chegaban con moi dispar nivel. Había desde os que non sabían nada ata os que, un pouco maiores, tiñan uns coñecementos moi limitados mostrando a irregularidade da presenza dos docentes na illa nos últimos tres ou catro cursos. Considerei que era preciso iniciarse no máis básico e, logo dunha intensa avaliación previa, fun facendo os grupos coa maior homoxeneidade posible. As xornadas foron pasando cun tempo climatolóxico magnífico que convertía a illa naquel outubro nun paraíso de beleza e tranquilidade.

Pola tardiña de cada día, coa miña dona percorría os roteiros da xeografía local que eran máis longos do que a calquera que viva "en terra" pódelles parecer. Pasear no serán dun soleado día de outono polos camiños que levaban ata Pereiró pasando polo Canexol e deixando atrás a praia de Area dos Cans, era unha sutileza do bo vivir e, se se chegaba ata o alto da Illa presencia-la posta de sol, alá pola fin do mundo, reflectindo os seus agonizantes raios sobre o sempre inqueda mar mentres escondía o seu rostro nunha despedida sempre igual e sempre distinta, facíanos sentir a forza da Natureza nos nosos seres empequeñecidos por aquelas sensacións.

Na noitiña, facendo o camiño de retorno, ben de Pereiró, ben de Melide ou, noutro día, do Cucorno onde o faro erguíase maxestoso, recortado, sobre da liña suave da Illa, escoitabámo-lo ruído do motor da luz que facía pestanexar as tímidas lámpadas que salpicaban o camiño querendo recuperar un pouco do día perdido e ben pouco porque, dúas ou tres horas máis tarde, o xerador de corrente sería desconectado deixando nas tebras e no máis profundo silencio o entorno da Illa que, ben cedo, durmía co compasado son das ondas do mar batendo sobre das areas da

Atlético Ons. Temporada 1.972

praia. Era o momento de saír á fiestra da casa e escudriña-lo ceo saudando, unha a unha, as estrelas que parecían familiarizarse con nós ou observar, do cerca ó lonxe, o longo xogueteo da luz da lúa sobre as augas da ría marcando un longo camiño entre Ons e Marín, o meu Marín do alma, dende onde tantas veces, na miña infancia, fixera a observación contraria e contara de catro en catro os destelos luminosos do faro de Ons, hoxe tan amigo e, por aquel entón, tan misterioso.

E cada día tiña o seu afán. Erguíame do leito cheo de ilusión e saía ó balcón da casa disposto a arrecende-los aromas do mar da miña ría e descubrir calquera novidade na paisaxe mariña que, ante min, ofrecíase cada xornada co novo sol do día. Os nenos esperábanme na porta da escola, cada día con máis rechouchío, o que me daba a entender que o facían tamén máis ledos e íalles sendo, xornada a xornada, máis familiar, máis amigo.

O patio da escola, pechado perimétralmente, tiña unha forma irregular. Era un cadrado de terreo onde se lle colocara o edificio do aula nunha cuarta parte. Os rapaces saían cando correspondía o descanso da mañá e o seu entretemento preferido era apoiarse no muro para observa-lo mar e os barcos que, pequenos ou grandes, atravesaban a ría. Entre eles comentaban que facía cada unha daquelas embarcacións e incluso se se trataba desta ou daquela e si era da Illa, de Bueu ou do Norte, como dicían cando se referían a Portonovo ou a Noalla, e cada quen quería te-la razón que defendían por riba de todo.

PANADERÍA - PASTELERÍA

AMADOR

LA GRAÑA

(Ctra. Bueu - Cangas)

Teléf.: 986 321 118

Despacho en Montero
Ríos, 101.

Teléf.: 986 323 120

Bueu

Un día cheguei a escola cun balón nas mans. Os nenos descoñecían, só sabían que una pelota servía para darlle unhas cantas patadas. A carencia de televisións e incluso de aparatos de radio xa que non había corrente eléctrica máis que no anoitecer, fixera da Illa de Ons un reducto onde a loucura do fútbol non chegara aínda. Botei aquel balón no patio da escola e cada un daqueles nenos foise atrevendo a darlle unha patada ou a collelo nas mans pois, se cadra, nunca viran o que despois deron en chamar un balón "de regulamento", escudriñando as pezas hexagonais que o formaban e facéndoo botar no chan sen demasiado dominio. Tres ou catro días despois, o balón xa era un bo amigo de todos. Os nenos esperaban o momento de saíren ó recreo para correr atrás del e zorregarlle, sen moito máis senso que chegar moi lonxe, unha boa patada mentres, os demais, ían tras del para ver se conseguían que lles tocara o turno.

O irregular terreo do patio estaba dividido en dous. Segundo me contaron os nenos, o mestre anterior que marchara dous anos atrás da Illa, dedicara aquela metade do recreo a sementar leitugas, tomates e outros produtos propios da horta. Esa distribución irregular do recinto impedíanos movementos expansivos dentro del polo que decidín volvelo o seu ser primitivo. Organiceei ós nenos para retirar as pedras que facían de división e cando lles dixen que había que collelas e botalas tras do valo, algún deles miroume abraiado e dixo:

- E que . . ., estas pedras púxoas o "Maestro"

- ¿E quen son eu ? pregunteille

- ¡Ah, claro, o Maestro novo !, dixo o rapaz caendo na conta de que tiña potestade para retirar as pedras.

Unha a unha foron caíndo valo abaixo e con tres ou catro recreos convertemos o rectángulo do patio nun espacio con lonxitude suficiente como para poñer dúas porterías e unha raia polo medio e organizar algo parecido a un partido de fútbol, pioneiro do que anos despois descubriríase como "futbito" nas vilas de "Terra".

Os rapaces empezaron a comprender que xogar ó fútbol era algo máis que darlle patadas a un balón de xeito incoherente e, repartidos en dous equipos, foron decatándose de que era moito máis fermoso entrelazar liñas invisibles, escritas con el, entre un e outro e senti-la sensación de velo dentro da portería contraria e, a afección, foi crecendo.

No tempo dun mes organizamos unha competición entre os escolares que se xogaban os domingos pola tarde. Pais e nais dos nenos viñan á escola para velos e animalos.

Pouco despois o xogo dominical do fútbol traspasara os límites da escola. Participaban nel os mozos da Illa; os solteiros contra os casados; os do cura contra os do mestre; os de Pereiró contra os de Cucorno . . . e así un domingo e outro armando partidos que precisaron moi pronto un novo espacio porque o patio da escola xa non era capaz para albergar a tantos xogadores e espectadores.

Entre os máis afeccionados atopábase Pepe, un xove illeño xa casado que sabía de carpintería e Milucho, un rapaz que vivira en Montevideo onde xogara ao fútbol nalgún equipo daquela terra e aínda gardaba un "toque" como acostumaba a dicir, que o diferenciaba dos demais. Entre todos pensamos que sería bo montar un campo de fútbol máis axeitado e foi Pepiño que propuxo facelo nas "Chans", o pé do Faro, que eran terras de "Josefño" un home xa vello por aquel entón que non traballaba a terra dende facía anos. E decidimos ir a pedirlle que nos dera permiso para montar alí o campo.

Non foi doado, pero conseguímolos ó final pero, se queredes saber máis do conto, teredes que esperar ó próximo número desta publicación.

As Chans. Detrás do faro de Ons

Leña Verde

ZONA PEATONAL BANDA DO RÍO

BUEU

Teléfono: 986 323 483